

Avond 1 Hoe lees je de Bijbel?

Achtergrondinformatie

Inleiding

Dit is een inleidende les, waarbij we twee doelen hebben:

- uitwisselen van ervaringen en meningen mbt de bijbel
- het overdragen van een paar belangrijke principes voor het bijbellesen.

Het lezen van de bijbel

(uit catechesemateriaal Jaap Oosterhuis)

Hoe moeten we de bijbel lezen en uitleggen? Ook als je erkent dat je te maken hebt met het Woord van God kun je je best onzeker voelen bij het lezen van de bijbel. We hebben te maken met 66 verschillende boeken die over een periode van ongeveer 1500 jaar zijn geschreven. Niet elk bijbelvers kunnen we even makkelijk toepassen in ons eigen leven. Soms vragen we vertwijfeld: op welke manier spreekt God tot ons door dit bijbelgedeelte? Wat we nodig hebben zijn gezonde *hermeneutische principes* om tot een juiste *exegese* te komen. Hieronder bespreek ik vier hermeneutisch principes en drie hulpmiddelen om tot een goede exegese te komen. Ik heb hierbij mensen op het oog die geen kennis hebben van de grondteksten van de bijbel.

Hermeneutiek wijst op de principes van het lezen en uitleggen van een tekst. (moet je iets bijvoorbeeld letterlijk lezen of symbolisch opvatten, zit er een verborgen boodschap onder de oppervlakte of moet je het doen met de meest voor de hand liggende lezing, is een tekst tijdgebonden of direct van toepassing, moet je de tekst op zichzelf nemen of in een groter geheel begrijpen etc.)

Exegese is de concrete uitleg van een bepaalde tekst. (bijvoorbeeld: Wie is de lijdende Knecht in Jesaja 53?)

Vier hermeneutische principes

1) Het erkennen van reliëf in de bijbel

De bijbel is een eenheid omdat de bijbel uiteindelijk maar één auteur heeft: de levende God. Dit is een uitgangspunt dat recht doet aan de inhoud van de bijbel zelf. Christus keek terug en bevestigde het gezag van het OT. Tegelijk keek Hij vooruit en kondigde het gezag van het NT aan. De bijbel wordt dus gekenmerkt door een fundamentele eenheid. Toch is er binnen die eenheid veel reliëf. De ene auteur heeft veel verschillende schrijvers ingeschakeld die op verschillende manieren in verschillende tijden en culturen hebben geschreven. We hebben te maken met heel verschillende genres binnen de bijbel: geschiedschrijving, profetie, poëzie, wijsheidsliteratuur, apocalyptische boeken en rondzendbrieven. Daarnaast is er de scheiding tussen het oude en nieuwe testament.

Een paar voorbeelden

- Het is duidelijk dat voor gelovigen uit de tijd van het nieuwe testament woorden van de Here Jezus een ander gewicht hebben dan de opsomming van de verslagen



koningen in Jozua 12, om maar iets te noemen. We worden door het ene bijbelgedeelte heel anders aangesproken dan door een ander gedeelte.

- De wetgeving in het Oude Testament is niet meer één op één over te plaatsen naar onze tijd. We moeten zoeken naar een vertaalslag en naar onderliggende principes. Heel anders is dat met een bijbelgedeelte over bijvoorbeeld de werking van de liefde (1 Korintiërs 13) dat we zo kunnen toepassen.
- De redevoeringen van de vrienden van Job (die er goed naast zaten) hebben een ander ‘openbaringskarakter’ dan de hoofdstukken waarin God rechtstreeks het woord heeft.
- De opdracht aan het volk Israël om de kanaänitische volken uit te roeien kunnen we niet zomaar toepassen in oorlogssituaties vandaag. Dit betrof een unieke fase in de geschiedenis van Gods volk. Wij hebben vandaag ook te maken met de woorden van de Here Jezus dat we onze vijanden moeten liefhebben.

Er is dus veel reliëf in de bijbel. Afzonderlijke bijbelteksten moeten altijd in hun heilshistorische verband worden gelezen en begrepen: Wat wilde God toen duidelijk maken en wat kunnen we daar vandaag – in het licht van de hele bijbel – voor conclusies uit trekken? Verder zullen we bepaalde bijbelgedeeltes ons grondiger moeten eigen maken dan andere. We doen er goed aan om een gedeelte als de bergrede te lezen en te herlezen en zo goed mogelijk te onthouden. Daarentegen heeft het m.i. niet veel zin om de lijst met overwonnen koningen uit Jozua 12 uit mijn hoofd te leren. Dit bijbelgedeelte leert mij dat God zijn belofte in die fase van de geschiedenis is nagekomen. Dat is de les die ik uit dit gedeelte meeneem. Het heeft duidelijk een ander ‘gewicht’ dan het onderwijs van de Here Jezus.

2) Schrift met Schrift vergelijken

Een tweede principe om de bijbel goed te kunnen uitleggen is het zgn. ‘schrift-met-schrift-vergelijken’. Dit bewaart ons voor voortijdige conclusies en het isoleren van teksten.

Voorbeelden:

- Een bekend voorbeeld van hoe we niet met de bijbel moeten omgaan zien we bij de satan die Jezus verzoekt in de woestijn.
Vervolgens nam de duivel hem mee naar de heilige stad en zette hem op het hoogste punt van de tempel. **6** Hij zei tegen hem: Als u de Zoon van God bent, spring dan naar beneden. Want er staat geschreven: Zijn engelen zal hij opdracht geven om u op hun handen te dragen, zodat u uw voet niet zult stoten aan een steen. **7** Jezus antwoordde: Er staat ook geschreven: Stel de Heer, uw God, niet op de proef.
Satan citeert psalm 91:11-12 en lijkt helemaal gelijk te hebben. De Here Jezus zet daar echter een andere tekst tegenover die Psalm 91 in een ander licht plaatst: Deuteronomium 6:16; Stel de Heer uw God niet op de proef.
De reactie van de Here Jezus geeft aan hoe belangrijk het is dat we een bepaalde tekst niet los hanteren maar bij het lezen ervan rekening houden met het verband van niet alleen een hoofdstuk en een bijbelboek maar ook het verband van de hele bijbel.
- Een ander voorbeeld is de uitleg van 1 Johannes 3:9
‘Een ieder die uit God geboren is doet geen zonde’
‘Zie je wel’, wordt er door sommige gelovigen gezegd, ‘als je echt wedergeboren bent ben je niet langer een zondaar.’ Hier is tegen in te brengen dat Johannes in dezelfde brief schrijft dat Wij onszelf misleiden wanneer we zeggen dat we geen zonde hebben



(1:8), dat we een voorspraak hebben bij de Vader wanneer we in zonde vallen (2:1) en dat een broeder kan zondigen (5:16).

Wanneer we 3:9 in het verband van de hele brief proberen uit te leggen blijkt het dit te betekenen: Wie uit God geboren is leeft niet in zonde, gaat niet door met zondigen alsof er niets is gebeurd. Deze uitleg doet ook recht aan de werkwoordsvormen die in de grondtekst worden gebruikt.

- Een laatste voorbeeld van schrift-met-schrift-vergelijken betreft de uitleg van oudtestamentische beloften over het herstel van Israël. Ooit zullen de Israëlieten weer in hun eigen land wonen en zal Jeruzalem Gods heilige stad zijn waar vrede heerst. Dit wordt door de profeten op allerlei momenten beloofd. Wie zich verdiept in de manier waarop deze beloften in het nieuwe testament worden geciteerd en uitgelegd ontdekt dat we ze niet heel letterlijk moeten begrijpen maar dat er een geestelijke dimensie in deze profetieën aanwezig is die in Christus werkelijkheid is geworden.

3) Tijdbepaald in plaats van tijdgebonden

Een volgend aandachtspunt bij het lezen van de bijbel is het onderscheid tussen 'tijdgebonden' en 'tijdbepaald'. Je kunt het vaak horen: Veel onderwijs uit de bijbel is tijdgebonden. Daar wordt over het algemeen mee bedoeld dat het vandaag achterhaald is en niet meer van toepassing. Dit betreft vooral allerlei ethisch onderwijs uit de bijbel.

Nu is het zonneklaar dat veel onderwijs uit de bijbel begrepen moet worden tegen de achtergrond van de cultuur in die tijd. In zoverre is veel in de bijbel tijd-bepaald, maar daarmee nog niet tijd-gebonden en niet meer van toepassing.

We moeten zuiver proberen te onderscheiden tussen de inhoud en de culturele aankleding van een bijbelwoord om vervolgens tot een verantwoorde toepassing in onze tijd te komen. De bekende theoloog en schrijver John Stott noemt dit 'culturele transpositie'. Het gaat erom de essentiële openbaring in de tekst te onderkennen – wat God hier zegt – en die te scheiden van de culturele vorm waarin Hij die doorgaf en om te zetten in meer geëigende hedendaagse culturele bewordingen.

Voorbeelden:

- Zo wordt in Psalm 74:4 en Jesaja 27:1 geschreven over de vernietiging het oermonster Leviathan, een dier dat in babylonische scheppingsmythes voorkomt. De bijbelschrijvers bevestigden hiermee in dichtelijke bewoordingen Gods macht over het kwaad zonder dat ze de bedoeling hadden de babylonische scheppingsmythes voor waar aan te nemen. De goddelijke openbaring in deze verzen is dus 'Gods macht over het kwaad'. Het taalkleed herinnert aan de cultuur van het oude Oosten. Vandaag zouden we misschien zeggen: 'God vernietigt de duistere machten van het kwaad.'
- Een tweede voorbeeld van culturele transpositie betreft de tepassing van Jezus' opdracht om elkaar de voeten te wassen (Johannes 13). In die tijd was dit een algemeen voorkomende handeling. Vandaag reizen we meestal niet meer met open sandalen over stoffige wegen en zijn we dan ook niet meer geroepen om elkaar de voeten te wassen. De goddelijke openbaring in deze opdracht is echter nog steeds geldig: We zijn geroepen tot onderling dienstbetoon en moeten ons zo nederig mogelijk opstellen.
- Een laatste voorbeeld van culturele transpositie betreft Paulus' onderwijs over het eten van offervlees. Ook dit is een kwestie die al lang niet meer relevant is. Toch heeft dit onderwijs van de geïnspireerde apostel voor ons betekenis. We leren ervan dat we in



de gemeente geen onnodige aanstoot mogen geven, dat onderlinge liefde boven persoonlijke vrijheid gaat en dat we niet mogen veroordelen of minachten.

4) Christologisch lezen

Het vierde en laatste heremeneutische principe waar ik aandacht voor vraag is het zgn. 'christologisch bijbellezen'. Deze uitdrukking wijst op de overtuiging dat alles in de bijbel om Christus draait. Dat het NT van Hem getuigt is duidelijk, maar ook het OT moeten we consequent uitleggen in het licht van wat Christus heeft gebracht. Hij heeft zelf immers gezegd dat het OT van Hem getuigt (Johannes 5:39). Bij andere gelegenheden liet Hij weten dat God tevoren in de Schriften een programma had ontvouwd dat Hij had af te werken. Hij moest lijden, sterven en opstaan 'zoals geschreven staat'. Veel profetieën uit het OT hebben direct betrekking op het werk van Christus. Denk aan de gedeelten over de lijdende knecht in de profeet Jesaja.

Ook moeten we beseffen dat Christus claimde al vóór zijn menswording actief te zijn geweest (Johannes 8:58). Hij was bijvoorbeeld betrokken bij de schepping (Johannes 1) en reisde mee met het volk Israël in de woestijn (1 Kor. 10).

Verder is de hele loop van de geschiedenis van het volk Israël een voorbereiding op de komst van Christus. In dit licht krijgt bijvoorbeeld het boek Ester een bijzondere betekenis. Was het volk van God uitgeroeid, dan zou de komst van de Mesias zijn geblokkeerd.

Lezen we met deze overtuiging vanuit onze kennis van het NT het OT terug, dan doen we allerlei ontdekkingen. We zien in Christus de vervulling van de moederbelofte (Gen. 3:15). We zien in Mozes die zich als middelaar opwerpt een beeld van Christus – de volmaakte Middelaar – die komen zou. We zien Hem in het paaslam. We zien Hem in koning David die in z'n eentje de onoverwinnelijke vijand verslaat. We zien Hem als het antwoord op de vele 'waaroms' die in het boek van de psalmen klinken etc.

Drie hulpmiddelen om tot een goede exegese te komen

Vergelijken van verschillende bijbelvertalingen

Voor wie geen kennis heeft van de grondteksten van de bijbel (hebreeuws en grieks) kan het handig zijn om – wanneer je te maken hebt met een moeilijke tekst – verschillende bijbelvertalingen naast elkaar te leggen om zodoende de bedoeling van de tekst op het spoor te komen. Soms zegt een andere vertaling het op een net iets andere manier waardoor er nieuw licht op de tekst valt. De *Statenvertaling* is de meest nauwkeurige vertaling. Nadeel is dat het taalkleed erg is verouderd en dat door het letterlijke woord-voor-woord vertalen de bedoeling van de tekst niet altijd duidelijk wordt. *Het Boek* is wat dit betreft het andere uiterste. Deze vertaling kan een heel goed hulpmiddel zijn om de bijbel goed te begrijpen. Nadeel is wel dat er soms erg vrij vertaald is en dat er veel interpretatie – die soms aanvechtbaar is – in de vertaling is gelegd. De *Groot Nieuws Bijbel* is ook een toegankelijke vertaling met dezelfde handicap als het Boek, zij het in iets mindere mate. De *Vertaling uit 1951* is redelijk precies maar taalkundig niet meer van deze tijd. Voor een deel heeft deze vertaling hetzelfde probleem als de Statenvertaling. De *Willibrordvertaling* komt uit de rooms katholieke traditie en is een goede vertaling te noemen. De *Nieuwe Bijbel Vertaling* –



een gezamenlijk project van de katholieke bijbelstichting en het nederlandse bijbelgenootschap - is op dit moment het beste wat er is in het nederlandse taalveld. Er wordt recht gedaan aan het eigen genre van elk bijbelboek en er wordt zo nauwkeurig mogelijk naar de oorspronkelijke betekenis van de tekst gezocht. Geen woord-voor-woord vertaling, maar ook geen parafraserende vertaling als Het Boek. Het houdt een beetje het midden. Een nadeel van deze vertaling is de vrijzinnige achtergrond van veel vertalers die zichtbaar wordt in de inleidingen op de bijbelboeken en die soms doorwerkt in de gekozen vertaling. Dit nadeel weegt wat mij betreft niet op tegen de taalkundige verbetering t.o.v. de vertaling uit 1951. Vergelijk – om bovenstaande te illustreren – de volgende vertalingen van Galaten 5:16

NBV	Statenvertaling	Vertaling 1951	Groot NieuwsBijbel
16 Ik zeg u dus: laat u leiden door de Geest, dan bent u niet gericht op uw eigen begeerten.	En ik zeg: wandelt door den Geest en volbrengt de begeerlijkheden des vlees niet.	16 Dit bedoel ik: wandelt door de Geest en voldoet niet aan het begeren van het vlees.	16 Ik bedoel dit: laat u in uw levenswandel leiden door de Geest, dan zult u geen gevolg geven aan zelfzuchtige verlangens.

Gebruik maken van bijbelcommentaren

Bijbelcommentaren zijn een goed hulpmiddel bij bijbelstudie. De serie 'De Bijbel Spreekt Vandaag' is een hele bruikbare serie die nog niet helemaal in het nederlands is vertaald. Bekend is ook de zgn. Korte Verklaring. Maar deze is redelijk verouderd en de bruikbaarheid verschilt per deel. De bijbelcommentaren onder redactie van prof. van Bruggen (Commentaar Nieuwe Testament) zijn heel grondig en goed leesbaar voor mensen die geen kennis hebben van de grondtekst, maar het is een serie die alleen het nieuwe testament behandelt. Andere toegankelijke boeken zijn de commentaren van M. R. van den Berg, C. den Boer en de zgn. Bijbel met kanttekeningen.

Biddend en gedisciplineerd bijbellezen

Het allerbelangrijkste hulpmiddel om de bijbel te verstaan en eigen te maken blijft natuurlijk een biddende en gedisciplineerde omgang met Gods Woord. Neem daar de tijd voor.

Lesopzet

a. leerdoelen

Hoofd

- De jongeren kennen de vier principes voor het lezen en uitleggen van een tekst

Hart

- De jongeren willen bijbel lezen om God steeds beter te leren kennen

Handen

- De jongeren kunnen voorbeelden geven van de vier principes
- De jongeren kunnen vertellen over hun eigen leeservaringen



b. lesopzet

Tijd	Theorie /werkvorm	Wie
19.00	Mentorkwartiertje: Hoe kom je aan ideeën voor het mentorkwartiertje: - uitwisselen met andere mentoren - zelf bedenken - zie de handleiding van blok A pag I 3-4 of het stuk ‘Kort overzicht van onze aanpak’ Blijf bedenken: het gaat erom aan te sluiten bij hun leefwereld en hun beleving.	
19.15	Uitleg inhoud van deze module: Wat gaan we dit blok doen? Dit blok gaat over de bijbel. We gaan lezen uit de bijbel, we gaan 50 punten leren van het begin van de bijbel tot aan het eind, verder gaan we ook kijken naar hoe je de bijbel moet lezen en nog veel meer. Deze les beginnen we met een introductieles. We gaan inventariseren naar de leeservaring van de jongeren en we gaan leesregels bespreken voor het Bijbellesen. Misschien kennen ze de canon van de Nederlandse geschiedenis (zie www.entoen.nu). Naar analogie daarvan hoort bij dit blok de canon van de bijbelse geschiedenis, bestaande uit 50 vensters (momenten uit de geschiedenis van waaruit je die periode kunt bekijken). Deel nu de setjes met 50 vensterkaartjes uit. Geef aan dat je aan het eind van het blok verwacht dat ze de vensters op de goede volgorde kunnen leggen, en dat ze bij elk venster weten over welke periode in de geschiedenis het ging (Dat laatste staat in een toelichting op de achterkant van het kaartje) Ook de prestatie bij dit blok zal uitgaan van de 50 vensters.	
19.20	een discussiespel Op het werkblad staan de volgende stellingen: - Ik vind de boodschap van de bijbel glashelder - De bijbel is waar en betrouwbaar, de Koran niet - Wij geloven niet in een boek, maar in een Persoon - Veel uitspraken in de bijbel zijn tijdgebonden - Ik vind de bijbel een erg moeilijk boek - Wie van God houdt, leest graag de Bijbel Zorg dat je ze van tevoren ook op een flap geschreven hebt.	



	Laat ze in groepjes van 3 even naar de stellingen kijken: Elk groepje formuleert zelf ook nog een stelling en schrijft die op een groot vel papier. Maak twee vakken: één voor ‘mee eens’ en één voor ‘niet mee eens’. Houd de groep een stelling voor en laat iedereen in een van beide vakken gaan staan. Breng een discussie op gang tussen de mensen in beide vakken. Als iemand van mening verandert dan verandert hij of zij ook van vak. Als je over een stelling bent uitgepraat, dan neem je de volgende.	
19.30	Hoe gaan ze zelf om met de bijbel? Deze les gaat het over bijbel lezen. Het is belangrijk om te weten wat voor ervaring de jongeren zelf hebben met bijbel lezen. Daarom gaan ze elkaar interviewen. Maak eerst met de groep een lijstje van vragen die belangrijk zijn om te stellen. Wat willen ze van elkaar weten over bijbel lezen? Schrijf de dingen die sowieso gevraagd moeten worden op het bord en laat ze zelf nog wat andere vragen bedenken. Laat vooral aan bod komen of de jongeren zelf lezen of met anderen, waarom ze dat wel of niet doen, waarom het belangrijk is, wat ze het mooiste stuk of verhaal uit de bijbel vinden en waardoor ze bemoedigd worden in de bijbel. Als de onderwerpen waar de vragen over moeten gaan duidelijk zijn, laat ze dan elkaar interviewen en even in steekwoorden opschrijven wat de ander gezegd heeft. Geef eerst de één 3 minuten om de ander te interviewen, wanneer u zegt dat ze moeten wisselen gaan ze pas wisselen en geef dan 3 minuten aan de ander om de één te interviewen. Hierna komt het in de grote groep. Ga de vragen bij langs en laat een aantal jongeren vertellen wat de ander hen heeft verteld. Probeer ook jongeren die niet zo snel uit zichzelf gaan praten te stimuleren om iets te zeggen. Dat kan door hen gewoon te vragen. Vraag ook of er nog andere interessante of opvallende dingen uit de interviews gekomen zijn die nog niet behandeld zijn. Een andere optie om leeservaringen te inventariseren is een aantal punten op het bord te zetten en de jongeren in tweetallen daarover te laten praten, dit kan dan ook weer gezamenlijk afgesloten worden.	
19.40	Uitleg leesregels De jongeren hebben net verteld of ze uit de bijbel lezen en wat voor ervaring ze daarmee hebben. Eén vraag ging over waarom het belangrijk is om uit de bijbel te lezen. Kom daar even op terug als overbrugging naar het volgende onderwerp. We gaan het namelijk hebben over de vraag: hoe moeten we de bijbel lezen en uitleggen? Het is belangrijk om te lezen, maar hoe moeten we dat dan doen? We	



	bespreken 4 principes die helpen bij het lezen en uitleggen van de bijbel. In het achtergrondmateriaal staat de volgende tekst: <u>1) Erkennen van reliëf in de bijbel</u> Heel de bijbel is Gods Woord, maar dat betekent niet dat elk stukje in de bijbel even belangrijk is. De bijbel is een heel gevarieerd boek waarin verschillende schrijvers in verschillende tijden hun bijdrage hebben geleverd. We vinden ook veel verschillende soorten teksten: geschiedenis, liederen, wetten, brieven, enz. Elk tekstgedeelte is dus voor ons vandaag niet even belangrijker. Zo zijn de hoofdstukken die gaan over de verdeling van Kanaän (Jozua 12ev) en opsomming van de namen van hen die uit de ballingschap terugkeerden (Ezra 2) minder belangrijk dan de woorden van de Here Jezus in de bergrede (Matteüs 5-7) . Samengevat: _____ <u>2) Schrift met schrift vergelijken:</u> Zoals in elk boek, moet je ook in de bijbel de teksten goed in hun verband lezen. Vaak moet je er andere gedeelten in de bijbel bij betrekken om goed te begrijpen wat een bepaalde tekst betekent. Zelfs de duivel gebruikte teksten uit de bijbel (tijdens de verzoeking in de woestijn), maar Jezus liet Hem steeds merken dat hij de teksten uit hun verband gerukt had. Samengevat: _____ <u>3) Tijdbepaald in plaats van tijdgebonden</u> De bijbel is in een andere tijd en in een andere cultuur geschreven. Dat is de reden dat sommigen zeggen: ‘wat hier staat is tijdgebonden, en heeft ons niets meer te zeggen’. Maar dan maak je je te makkelijk van een tekst af. Wat in de tekst staat is vaak tijdbepaald. De eerste vraag is dan: wat betekende het toen in die situatie. De volgende vraag is: en hoe kun je die betekenis overzetten naar vandaag. Een simpel voorbeeldje: “Dan zullen ze hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen” is een uitspraak uit een tijd dat er nog met zwaarden en simpele ploegen werd gewerkt, maar het is niet moeilijk om te begrijpen dat hier het einde van de oorlog en het begin van een periode van vrede aangekondigd wordt. Samengevat: _____	
--	---	--



	<u>4. Christologisch lezen</u> Alles in de Bijbel draait om Jezus Christus. In Hem hebben we God pas echt leren kennen. Hij is de lang verwachte beloofde verlosser. Ook het hele Oude testament getuigt van Hem (Joh 5:39). De geschiedenis van Israël is gericht op zijn komt, en met zijn komst is de geschiedenis een nieuwe fase ingegaan. Je zult je dus altijd af moeten vragen wat een bepaald gedeelte in de bijbel zegt over Jezus en zijn verlossingswerk. Samengevat: _____ Leg uit wat de vier principes inhouden. Geef evt. nog wat aanvullende voorbeelden (NB niet de voorbeelden waar ze straks mee aan het werk gaan) Laat ze nu voor zichzelf op het werkblad in het kort opschrijven wat de verschillende principes betekenen. (achter: samengevat: ---)	
19.50	Toepassing leesregels Op het werkblad staan in willekeurige volgorde de volgende voorbeelden (NB de volgorde hieronder is die van de bovengenoemde principes; bij elk principe 2 voorbeelden) • De wetgeving in het Oude Testament is niet meer één op één over te plaatsen naar onze tijd. We moeten zoeken naar een vertaalslag en naar onderliggende principes. Heel anders is dat met een bijbelgedeelte over bijvoorbeeld de werking van de liefde (1 Korintiërs 13) dat we zo kunnen toepassen. • De opdracht aan het volk Israël om de kanaänitische volken uit te roeien kunnen we niet zomaar toepassen in oorlogssituaties vandaag. Dit betrof een unieke fase in de geschiedenis van Gods volk. Wij hebben vandaag ook te maken met de woorden van de Here Jezus dat we onze vijanden moeten liefhebben. • In 1 Johannes 3:9 staat: 'Een ieder die uit God geboren is doet geen zonde.' 'Zie je wel', wordt er door sommige gelovigen gezegd, 'als je echt wedergeboren bent ben je niet langer een zondaar.' Hier is tegen in te brengen dat Johannes in dezelfde brief schrijft dat wij onszelf misleiden wanneer we zeggen dat we geen zonde hebben (1:8), dat we een voorspraak hebben bij de Vader wanneer we in zonde vallen (2:1) en dat een broeder kan zondigen (5:16). Vers 9 van hfst 3 moet dus betekenen: Wie uit God geboren is leeft niet in zonde, gaat niet door met zondigen alsof er niks is gebeurd. • Als je in de bergrede leest "En ik zeg jullie je niet te verzetten tegen wie kwaad doet, maar wie je op de rechterwang slaat, ook de linkerwang toe te keren' (Mt 5,39) kun je denken dat Jezus	



	absolute geweldloosheid preekt. Maar in Romeinen 13 staat van de overheid 'Ze voert het zwaard niet voor niets' (Rom13,4). • Jezus geeft zijn discipelen de opdracht om elkaar de voeten te wassen (Johannes 13). In die tijd was dit een algemeen voorkomende handeling. Vandaag reizen we meestal niet meer met open sandalen over stoffige wegen en zijn we dan ook niet meer geroepen om elkaar de voeten te wassen. De goddelijke openbaring in deze opdracht is echter nog steeds geldig: We zijn geroepen tot onderling dienstbetoon en moeten ons zo nederig mogelijk opstellen. • Paulus geeft instructies over het eten van offervlees. Daar hebben we vandaag niet meer mee te maken. Toch heeft dit onderwijs voor ons betekenis. We leren ervan dat we in de gemeente geen onnodige aanstoot mogen geven, dat onderlinge liefde boven persoonlijke vrijheid gaat en dat we niet mogen veroordelen of minachten. • In de woestijn treedt Mozes op als middelaar tussen God en het volk. Het is alleen vanwege hem dat God met zijn volk door wil. Toch schiet ook Mozes tekort, en mag hij het volk niet in het beloofde land brengen. Je kunt deze geschiedenis pas goed begrijpen als je achter Mozes de grote Middelaar Jezus Christus ziet. • Je kunt het boek Esther zien als een verhaal van de bevrijding van de joden. Maar iwe de bijbel kent ziet achter de aanval van Haman, de satan die probeert te voorkomen dat de beloofde verlosser geboren wordt. Laat ze in twee- of drietallen uitzoeken welk voorbeeld bij welk principe hoort. Laat ze, als er tijd voor is, ook zelf voorbeelden bedenken bij de verschillende principes. Bespreek deze voorbeelden, waar heeft iedereen ze ingedeeld, waarom? Geef tot slot de drie hulpmiddelen voor de uitleg van een tekst en leg dit kort uit. Vergelijken van verschillende Bijbelvertalingen, gebruik maken van Bijbelcommentaren en biddend en gedisciplineerd lezen. (Zie achtergrondinformatie voor uitleg)	
--	---	--



20.00	Presentatie: Bij de 50 hoofdmomenten van de bijbelse tijdlijn wordt een powerpoint-presentatie gemaakt, waarin de hele tijdlijn aan de hand van b.v. kunstwerken of illustraties doorgelopen wordt. (Deze presentatie worden daarna gebruikt om de tijdlijn in te prenten door ze geregeld te draaien b.v. voor de dienst of tijdens de collecte) Probeer er een mooie uniforme presentatie van te maken. Brainstorm met elkaar over de vormgeving: - welke basis lay-out - hoeveel tekst - waar vinden we de platen Op 15 mei hebben we een gezamenlijke afsluitende avond. Dan willen we de presentatie kunnen laten zien.	
20.15	- We beginnen de volgende les met een discussie over de tijdgebondenheid van sommige bijbelteksten. We nemen als voorbeeld 1 Korintiërs 11:2-16. Op grond van deze tekst zijn er kerken waar de vrouwen altijd een hoed ophebben als ze naar de kerk gaan. Verdeel de groep in tweeën: De ene helft gaat voor de volgende keer argumenten voor dit standpunt opzoeken; de andere helft gaat argumenten tegen dit standpunt opzoeken. Beide groepen lezen het gedeelte thuis en proberen te begrijpen wat de uitleg voor ons vandaag moet zijn. - Bijbelleesrooster lezen (zie website) (Leg uit dat de bijbelgedeelten van het rooster in de volgende les terugkomen, en dat je er dan vanuit gaat dat ze die gelezen hebben) Sluiting: Sluit af met een lied en met gebed. Vraag of er nog gebedspunten zijn.	

c. benodigde materialen

- Poster met stellingen; flaps, stiften
- set met 50 vensterkaartjes

d. suggesties

zingen: Ps 19:1 en 3; Ps 103:5-7; Ps 104 : 1 en 10; Gz 149; Gz 157; LB 1



e. evaluatie

1	In hoeverre leerdoelen gehaald?				
		--	-	+	++
	De jongeren kennen de vier principes voor het lezen en uitleggen van een tekst				
	De jongeren kennen de vier principes voor het lezen en uitleggen van een tekst				
	De jongeren willen bijbel lezen om God steeds beter te leren kennen				
	De jongeren kunnen voorbeelden geven van de vier principes				
	De jongeren kunnen vertellen over hun eigen leeservaringen				
2	Opmerkingen mentor/ catecheet				
3	Wat moet de volgende keer anders				



Werkbladen

Hoe lees je de bijbel

blok F - nivo 3 - avond 1

Een discussiespel

“Ik vind de boodschap van de bijbel glashelder”
“De bijbel is waar en betrouwbaar, de Koran niet”
“Wij geloven niet in een boek, maar in een Persoon”
“Veel uitspraken in de bijbel zijn tijdgebonden”
“Ik vind de bijbel een erg moeilijk boek”
“Wie van God houdt, leest graag de Bijbel”

Hoe ga je zelf om met de bijbel?

Interview

Uitleg leesregels

1. Erkennen van reliëf in de bijbel

Heel de bijbel is Gods Woord, maar dat betekent niet dat elk stukje in de bijbel even belangrijk is. De bijbel is een heel gevarieerd boek waarin verschillende schrijvers in verschillende tijden hun bijdrage hebben geleverd. We vinden ook veel verschillende soorten teksten: geschiedenis, liederen, wetten, brieven, enz.

Elk tekstgedeelte is dus voor ons vandaag niet even belangrijker. Zo zijn de hoofdstukken die gaan over de verdeling van Kanaän (Jozua 12ev) en opsomming van de namen van hen die uit de ballingschap terugkeerden (Ezra 2) minder belangrijk dan de woorden van de Here Jezus in de bergrede (Matteüs 5-7).

Samengevat: _____

2. Schrift met schrift vergelijken:

Zoals in elk boek, moet je ook in de bijbel de teksten goed in hun verband lezen. Vaak moet je er andere gedeelten in de bijbel bij betrekken om goed te begrijpen wat een bepaalde tekst betekent.

Bijbel®
Bij(bel)sluiter

Lees voor gebruik
altijd de bijsluiter!

Wat is Bijbel®?

Bijbel® is het Woord van God en een middel dat De Weg wijst. Bijbel® bevat geïnspireerde verhalen van mensen die De Weg kennen.

Wanneer gebruikt u Bijbel®?

Voorzorgsmaatregelen

Bij het gebruik van Bijbel® is het van belang dat u de hiernaast genoemde leesregels in acht neemt.....



Zelfs de duivel gebruikte teksten uit de bijbel (tijdens de verzoeking in de woestijn), maar Jezus liet Hem steeds merken dat hij de teksten uit hun verband gerukt had.

Samengevat: _____

3. Tijdbepaald in plaats van tijdgebonden

De bijbel is in een andere tijd en in een andere cultuur geschreven. Dat is de reden dat sommigen zeggen: 'wat hier staat is tijdgebonden, en heeft ons niets meer te zeggen'. Maar dan maak je je te makkelijk van een tekst af. Wat in de tekst staat is vaak tijdbepaald. De eerste vraag is dan: wat betekende het toen in die situatie. De volgende vraag is: en hoe kun je die betekenis overzetten naar vandaag. Een simpel voorbeeldje: "Dan zullen ze hun zwaarden omsmeden tot ploegscharen" is een uitspraak uit een tijd dat er nog met zwaarden en simpele ploegen werd gewerkt, maar het is niet moeilijk om te begrijpen dat hier het einde van de oorlog en het begin van een periode van vrede aangekondigd wordt.

Samengevat: _____

4. Christologisch lezen

Alles in de Bijbel draait om Jezus Christus. In Hem hebben we God pas echt leren kennen. Hij is de lang verwachte beloofde verlosser. Ook het hele Oude testament getuigt van Hem (Joh 5:39). De geschiedenis van Israël is gericht op zijn komst, en met zijn komst is de geschiedenis een nieuwe fase ingegaan. Je zult je dus altijd af moeten vragen wat een bepaald gedeelte in de bijbel zegt over Jezus en zijn verlossingswerk.

Samengevat: _____

Werkzame stof

De werkzame stof in Bijbel® is Jezus Christus. Hij de De Weg.....

Toepassing leefregels (1-4)

- De wetgeving in het Oude Testament is niet meer één op één over te plaatsen naar onze tijd. We moeten zoeken naar een vertaalslag en naar onderliggende principes. Heel anders is dat met een bijbelgedeelte over bijvoorbeeld de werking van de liefde (1 Korintiërs 13) dat we zo kunnen toepassen.
- Als je in de bergrede leest "En ik zeg jullie je niet te verzetten tegen wie kwaad doet, maar wie je op de rechterwang slaat, ook de linkerwang toe te keren" (Mt 5,39) kun je denken dat Jezus absolute geweldloosheid preekt. Maar in Romeinen 13 staat van de overheid 'Ze voert het zwaard niet voor niets' (Rom13,4).
- In de woestijn treedt Mozes op als middelaar tussen God en

Hoe gebruikt u Bijbel®?

Het gebruik van Bijbel® verschilt per persoon. U kunt Bijbel® zowel thuis als tijdens de kerkdienst of jeugdavond gebruiken.....



het volk. Het is alleen vanwege hem dat God met zijn volk door wil. Toch schiet ook Mozes tekort, en mag hij het volk niet in het beloofde land brengen. Je kunt deze geschiedenis pas goed begrijpen als je achter Mozes de grote Middelaar Jezus Christus ziet.

- Jezus geeft zijn discipelen de opdracht om elkaar de voeten te wassen (Johannes 13). In die tijd was dit een algemeen voorkomende handeling. Vandaag reizen we meestal niet meer met open sandalen over stoffige wegen en zijn we dan ook niet meer geroepen om elkaar de voeten te wassen. De goddelijke openbaring in deze opdracht is echter nog steeds geldig: We zijn geroepen tot onderling dienstbetoon en moeten ons zo nederig mogelijk opstellen.
- Je kunt het boek Esther zien als een verhaal van de bevrijding van de joden. Maar iwe de bijbel kent ziet achter de aanval van Haman, de satan die probeert te voorkomen dat de beloofde verlosser geboren wordt.
- De opdracht aan het volk Israël om de kanaänitische volken uit te roeien kunnen we niet zomaar toepassen in oorlogssituaties vandaag. Dit betrof een unieke fase in de geschiedenis van Gods volk. Wij hebben vandaag ook te maken met de woorden van de Here Jezus dat we onze vijanden moeten liefhebben.
- Paulus geeft instructies over het eten van offervlees. Daar hebben we vandaag niet meer mee te maken. Toch heeft dit onderwijs voor ons betekenis. We leren ervan dat we in de gemeente geen onnodige aanstoot mogen geven, dat onderlinge liefde boven persoonlijke vrijheid gaat en dat we niet mogen veroordelen of minachten.
- In 1 Johannes 3:9 staat: 'Een ieder die uit God geboren is doet geen zonde.' 'Zie je wel', wordt er door sommige gelovigen gezegd, 'als je echt wedergeboren bent ben je niet langer een zondaar.' Hier is tegen in te brengen dat Johannes in dezelfde brief schrijft dat wij onszelf misleiden wanneer we zeggen dat we geen zonde hebben (1:8), dat we een voorspraak hebben bij de Vader wanneer we in zonde vallen (2:1) en dat een broeder kan zondigen (5:16). Vers 9 van hfst 3 moet dus betekenen: Wie uit God geboren is lééft niet in zonde, gaat niet door met zondigen alsof er niks is gebeurd.

Dosering

Het gebruik van Bijbel® is naar behoefte. Als richtlijn geldt een dosering van tenminste 1 maal daags. Heeft u per ongeluk een dosering overgeslagen dan kunt u zonder bezwaar de volgende keer een dubbele dosering nemen.



De volgende les begint met een discussie over de tijdgebondenheid van sommige bijbelteksten. We nemen als voorbeeld 1 Korintiërs 11:2-16. Op grond van deze tekst zijn er kerken waar de vrouwen altijd een hoed ophebben als ze naar de kerk gaan. Zoek argumenten voor of tegen dit standpunt (afhankelijk van bij welke groep je bent ingedeeld). Lees het gedeelte thuis en proberen te begrijpen wat de uitleg voor ons vandaag moet zijn.

